

ГЛАСНИК УДРУЖЕЊА ЛОЖАЧА ДРЖАВНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА И БРОДОВА У БЕОГРАДУ

Stručno Udruženje Ložaca Državnih Železnica i Brodova u Beogradu

Glasilo Udruženja Kurjačev Državnih Železnica i Brodova v Beogradu.

Kancelarija Udruženja i redakcija lista nalazi se pri ložionici državnih železnica Beograd. Čekovni račun br. 56551.

ГОД. XIII

Изрази 12 пута у години.
Поједини број 1 динар
Годиш. претплата 12 дин.Izlazi 12 puta u godini
Pojedini broj 1 dinar
Godiš. pretplata 12 din.Ishaja 12 krat v letu
Posamezna številka 1 din.
Letna naročnina 12 din.Београд 10 Фебруар 1936
Beograd 10 Februar 1936
Beograd 10 Februar 1936

Број 2

Из Обласне Управе Београд II. Iz Obilasne Uprave Beograd II.

при Дирекцији речне пловидбе pri Direkciji rečne plovidbe

Извештавамо све чланове да ће се у смислу члана 68 Правила удружења одржати IV редовна годишња скупштина на дан 16 фебруара 1936 године у кафани „Посавина“ Карађорђева улица бр. 9 до савског пристаништа у Београду са следећим дневним редом:

- 1) избор претседника, секретара и два оверача записника скупштине;
- 2) извештај претседника Обласне управе за рад 1935/36.
- 3) извештај секретара Обласне управе;
- 4) извештај благajника Обласне управе;
- 5) извештај Надзорног одбора Обласне управе;
- 6) давање разрешнице старој управи;
- 7) бирање нове управе; и
- 8) разво: молбе, жалбе, предлози и др.

Скупштина ће почети свој рад у 8 часова пре подне у случају недоласка довољног броја делегата одложиће се за један час касније и после овога продужити свој рад.

17 јануара 1936 године
у Београду

Обласна управа ложача
бродова

Izveštavamo sve članove da će se u smislu člana 68 Pravila udruženja održati IV redovna godišnja skupština na dan 16 februara 1936 godine u kafani „Posavina“ Karađorđeva ulica br. 9. do savskog pristaništa u Beogradu sa sledećim dnevnim redom.

- 1) izbor pretsednika, sekretara i dva overača zapisnika skupštine;
- 2) izveštaj pretsednika Obilasne uprave za rad 1935/36.
- 3) izveštaj sekretara Obilasne uprave;
- 4) izveštaj blagajnika Obilasne uprave;
- 5) izveštaj Nadzornog odbora Obilasne uprave;
- 6) davanje razrešnice staroj upravi;
- 7) biranje nove uprave; i
- 8) razno: molbe, žalbe, predlozi i dr.

Skupština će početi svoj rad u 8 časova pre podne u slučaju nedolaska dovoljnog broja delegata odložiće se za jedan čas kasnije i posle ovoga produžiti svoj rad.

17 јануара 1936 године
у Београду

Обласна управа ложача
бродова

Iz Centralne uprave Beograd.

Dostavljamo članovima našeg Udruženja sledeće.

Na zahtev pojedinih Oblasnih uprava, a pošto je već protekla skoro i puna godina od vanrednog kongresa do danas, izveštavamo članove da će se u smislu čl. 44. tač. 2 održati u Beogradu na dan 6 i 7 februara vanredna sednica u prisustvu sviju predsednika i sekretara Oblasnih uprava na kojoj će se rešavati hitna naša pitanja za koje je sednica i pozvana o radu dosadanjem da bi se izvestili delegati Oblasnih uprava, koji će na ovu i zasedavati.

Po završenoj sednici i donetoj rezoluciji svaki predsednik i sekretar doneće potreban materijal za svoje Oblasne uprave i taj sav materijal, koji je za rezoluciju na dan 7 februara 1936 godine, predaće se gospodinu Ministru saobraćaja radi donošenja dalje njegove nadležne odluke. Pored posete gospodinu Ministru saobraćaja delegati će posetiti i našeg Počasnog predsednika i Generalnog direktora gospodina Ing. Dimitrija Naumovića, kome će svi predsednici čestitati njegov veliki položaj i ujedno ga upoznati ukratko o detaljima rada Udruženja i predatoj rezoluciji po našim društvenim traženjima.

Do sada je Centralna uprava mnogo puta učinila potrebne korake za svo članstvo kod gospodina Ministra i gospodina Generalnog Direktora za pojedina naša aktuelna pitanja, ali ono što se nije moglo dati ostalo je bezuspešno, jer mi za to kao vode Udruženja nismo krivi, ni u mogućnosti, da se nešto povрати, ako je uzeto nekim Zakonom ili Uredbom, ali kao svesni sinovi i službenici državni moramo se uvek pokoravati odredbama Zakona i Uredaba, koje donose naše starešine i vode uprava.

U budućе, kao i do sada, nastaće se i radiće se uvek na tome, da se u koliko je moguće да i nama zadovoljenje, jer naše starešine uvek vode prvenstveno računa o nama, najnižim i najtežim fizičkim službenicima, koji doprinosimo našim znojem i radom našoj Otadžbini boljitke protivno svetskoj krizi.

22. I. 1936 godine
u Beogradu

Uprava.

Iz Centralne uprave udruženja ložача

Centralna uprava više puta je u toku ove i minule 1935 godine tražila i preporučivala svima Oblasnim upravama na teritoriji naše Kraljevine Jugoslavije da sav materijal, koji imaju za novine uvek dostavljaju do 1 u mesecu, ali na ova naša traženja nažalost slabo su poklanjale pažnju Oblasne uprave pa nas tako reći za ovih čitavih godinu dana niko nije pomagao u saradivanju našeg stručnog glasnika. Smatramo, da kada se jedanput pa i više puta nešto traži od Oblasnih uprava, onda te uprave treba i да постоје u сваčему на наше захтеве. Pored ovolikih naših traženja i ovoga puta preko našeg lista „stručni ložач“ apelujemo ne samo на Oblasne uprave, već i sve članove, да нас u pogledu saradivanja našeg lista uvek potpomažu i materijal за новине dostavljaju на адресу: Centralne uprave udruženja ložача држ. жељезница и brodova при ложионици Бео-

град, како би се time dala mogućnost да чланови vide да и други нешто пишу u list а не само ova uprava, а pored toga samo чланство би се upoznalo са celokupnim radom našeg удружења.

Smatramo ovom prilikom да ће бити ovo последња opomena на Oblasne uprave и да ће u buduće shvatiti позив našeg rada, potpomoći нас u saradivanju и одазвати се u svakom pogledu.

Molimo да се по ovom našem захтеву u koliko је moguće u svemu potpomognemo и materijal dostavljate на време.

22. I. 1936. godina
u Beogradu.

Uprava.

Из Обласне управе-Београд

У прошлом бр. нашег листа објавили смо објаву, коју смо били упутили Господину Директору Обласне Дирекције државних жељезница у Београду поводом регулисања наших чланова, па смо по овој нашој упућеној молби добили од Дирекције следећи извештај:

Краљевина Југославија
ДИРЕКЦИЈА ДРЖ. ЖЕЛЕЗНИЦА БЕОГРАД
Машинско одељење
Д. Бр. 61244/35
15 јануара 1936 године

Предмет: регулисавање ложача дневничара.

Обласној управи удружења ложача БЕОГРАД

У вези преставке Удружења бр. 468/35 достављене овој Дирекцији поводом регулисања ложача-дневничара, извештавамо, да се ложачи-дневничари, који су поднели молбе а испуњавају законске предвиђене услове, регулисавају у границама одобрених кредита и празних места.

Морамо напоменути, да је при овоме раду било тешкоћа, јер често заинтересовани нису достављали документа предвиђена Законом о државном саобраћајном особљу или пак нису благовремено поступили према стављеним им примедбама, тако да се најзад и ангажовани кредити гасили.

Да би се горње сметње уклониле а одобрени кредити могли искоришћавати, потребно је да и Удружење, пре свега настане код својих чланова, да они прибаве прописана документа и убрза одговоре на постављене примедбе од стране Одељења.

Директор,
Инж. Ђурић, с. р.

Достављајући предње члановима наше Обласне управе Београд апелујемо на исте, да у свему поступају у погледу подношења докумената уз молбе за регулисање и на захтев Одељења достављају благовремено податке, да би се могли на време предложити за регу-

лисање и да се кредити могу искористити за наше чланове.

У нашем бр. . . . листа „стручни ложац“ ми смо све изнели шта је све потребно од докумената за регулацију, па према њему члан се може побринут и набавити ова документа, која су му потребна и спровести својој јединици ради даљег предлога и достављања Одељењу за регулацију.

О предњем извештавамо чланове на знање и пошту.

21. I. 1936 године

Обласна управа БД.

у Београду.

Zapisnik

Vanrednog kongresa održanog u Beogradu na dan 24 i 25 februara 1935 godine

(svršetak)

Pretsednik: Svaka nova uprava kad primi dužnost od stare, ona joj se zahvali. To će biti i ovoga puta.

Milovan Milić (obraća se Vrziću). Na koga se urednika to odnosi?

Mile Vrzić: Odnosi se na urednika koji potpisuje da je urednik novina t. j. g. Milovana Milića. (Veliki žagor.)

Sulejman beg Imamović: Ja predlažem da prekinemo više ovu izlišnu diskusiju, već da svi korporativno odavde odemo da se poklonimo senima našeg počivšeg Viteškog Kralja. (Svi delegati ustaju odazivajući se sa Slava Mu!) Molim da se to primi. Kad smo već ovde u blizini, mi bi smo za nekoliko sati mogli otići i vratiti se.

Pretsednik: Predlog je umesan i na svome mestu, ali treba prvo da razgovaramo sa automobilskim preduzećima oko prevoza. Jedna je mala nezgoda u tome što je naše odsustvo ograničeno.

Drag. Petrović: Možemo vozom do Mladenovca, a od Mladenovca autobusima do Oplenca.

Franja Virć: Ja predlažem da se od Ministarstva traže produženja odsustva bar za još jedan dan.

Mile Vrzić: Mi Slavu našu ove godine nećemo održati zbog smrti Blaženopočivšeg Kralja, i kako će se idući kongres održati u Sarajevu, ja bih predložio da prvo odemo na Oplenac pa posle da produžimo za Sarajevo. Ništa to ne čini da li ćemo mi na Oplenac otići sada ovoga momenta ili kroz mesec dva dana.

Peručica: Lepo bi bilo otići i pokloniti se Onome koji je poginuo za sve nas. Uzvici: Slava Mu bez razlike veropovesti. Ja predlažem da se kongres održi na dan naše Slave Ognjene Marije i da onda korporativno odemo na Oplenac.

Sulejman beg Imamović: Što neki ovde kažu: nemamo vremena to nije istina. Ja sam ubeden da bi smo mogli otići na Oplenac i vratiti se za nekoliko časova. Ne treba tu Bog zna kakvih troškova, već samo da se poklonimo senima i da ponesemo jednu sveću za pokoj duše.

Ми можемо, као што сам и раније казао све то свршити за пола дана. Што се мене лично тиче, ја пристајем да идем и пеške, ако хоћете и бос по овоме снегу. (Усклици: Живео. — Аплауз).

Jovan Rajić: Како сам ја а има овде и осталих мојих другова из Јужне Србије налазим да ми не би смо могли добити у времену, јер нам је одсуство ограничено. Мислим да је пао леп предлог да ми то учинимо кад буде наша Слава.

Pretsednik: Zaista vreme je kratko. Najlepše bi bilo da mi mesto Slave tj. na dan Slave odemo korporativno i održimo pomen na Oplencu, a dotle možemo sve da pripremimo što treba. Da se svako javi pre toga, a Centralna uprava će poraditi da se za to dobije potrebno odsustvo. Dakle, ја predlažem da umesto Slave toga dana izvršimo taj pomen na Oplencu, а то ће да буде у корист Удружења, јер место Slave која нас кошта до 10.000 dinara. ми можемо проћи са цигло 2.000 dinara.

KONGRES JEDNOGLASNO USVAJA OVAJ PREDLOG.

Poručica показује једну пропагандистичку књигу о службеницима и ложацама, од Душана Ковасовића и мoli да конгрес откупи извесни број примерака.

Pretsednik: Nemam ništa protiv toga, samo prvo Centralna uprava treba da raspiše oblasnim upravama koliko će koja da kupi tih knjiga, i tako će da se radi.

Pišta Ignjat: Ja bih molio za odgovor: da li su oblasne uprave merodavne da naređuju pododborima da pozivaju delegate na kongres ili ne, ili će članovi iz svoje sredine da biraju delegate.

Pretsednik: Pravila kažu da delegate biraju skupštine, а Skupština može ostaviti određene ruke Upravi da ona sama bira. Ne može Oblasna uprava kazati: „Hajde ti da dođeš na kongres“, nego piše pododborima: pošaljite delegate. (Larma). Doneta je odluka da se u Subotici pregleda ceo rad, па ће се и то питање о плаћању дијурне решити.

Milivoje Smudja: Ja sam predsednik pododbora iz Novog Sada. Ja sam izabran da idem na kongres. Ja sam dnevičar i pitam ko će mene platiti. Da se reši ko ima prava da određuje, da li Oblasna uprava ili pododbor i ko će дијурну да плати. (*Pretsednik:* Postupiće se po pravilima! Što je bilo bilo, docnije će se drukčije raditi!)

Žika Matić: ponovo pokreće pitanje o isplati sale i ostalih troškova u „Roajalu“.

Pretsednik: Ima da se plati 200.— dinara kako mu se i ranije plaćalo, а за resto да се обрати суду.

KONGRES OVO JEDNOGLASNO USVAJA.

Andrija Teran iz Ljubljane: Banska uprava nije htela da primi naša pravila. Molim da se poradi kod Ministarstva unutrašnjih dela da se ta naša pravila utvrde. Tražim, dakle, da kongres donese odluku da su ta pravila primljena, јер наша правила неће да прими нити Банска управа нити Месна полицијска власт.

Inž. N. Mitić: Ministarstvo unutrašnjih dela je najstarije, па кад је већ Министарство одобрило правила, онда је то питање и решено. Може само да се тражи од Министарства унутрашњих дела да нареди Банској управи да прими та правила. То уосталом, ја ћу преко Генералне Дирекције у своме извештају тражити да се подејствује код Министарства унутрашњих дела да се то прими.

Pretsednik: Konstatuje da su ova pravila primljena na kongresu.

Inž. Ž. Mitić: predlaže da se oblasnim upravama od strane Centralne uprave pošalju sva overena pravila od strane upravnih vlasti i onda je stvar gotova.

Predsjednik: konstatuje da će tu da bude i izdatak, ali ipak slaže se sa ovim predlogom.

KONGRES JE JEDNOGLASNO USVOJIO OVAJ PREDLOG.

(Kako je g. Milovan Milić, biv. predsjednik Centralne uprave tražio hitno dva časa odsustva sa kongresa, zbog bolesti u porodici, to je kongres u jednoj maloj pauzi prekinuo svoj rad.)

Predsjednik: Pre prekida sednice zahteva od Milovana Milića da da svoj pristanak da se pokorava svakoj odluci koju kongres bude doneo za to vreme, i da se to zapisnički utvrdi.

Milovan Milić: Primam. Za dva časa ja ću da budem tu.

Predsjednik: Nastavljamo rad.

Andrija Teran iz Ljubljane predlaže da u dnevnom redu na budućem kongresu bude tačka dnevnoga reda: Popravka pravila.

KONGRES OVAJ PREDLOG USVAJA.

Vuk Tošić predlaže da odluka splitskoga kongresa o honorarima: uredniku lista, predsjednicima i sekretarima kao i ostalim činovnicima ostane ista, tj. urednik lista da dobija 450 dinara, predsjednici uprava po 250 dinara, sekretari do 200 dinara, blagajnicima 150 dinara i honorarnim činovnicima po 250 dinara. Zatim posmrtninu za svakoga člana 1.500 dinara, a za ženu 1.000 dinara, sve kako je i u Splitu rešeno.

KONGRES USVAJA OVAJ PREDLOG.

Vuk Tošić predlaže zatim da se za počasne članove prime inženjeri g. g. Ljubomir Isaković, šef opšteg oteka maš. odeljenja direkcije u Subotici, i Jevrem Č. Gavrilović, šef ložionice u Zemunu.

Ćira Tasić predlaže za počasnog člana ing. g. Živojina Stankovića, šefa ložionice u Skoplju. (Prima se).

KONGRES ODOBRAVA DA SE MOŽE NAPRAVITI 500 KOMADA DIPLOMA ZA POČASNE ČLANOVE

Predsjednik: U Splitu je doneta odluka da se Centrali daje 20%, a ne 25%. Potrebno je sada da rešimo to pitanje: da li će se tih 20% davati od dana našeg kongresa u Splitu ili od sada.

Žaketić: nalazi da 20% treba slati od dana današnjeg kongresa.

Ing. Ž. Mitić predlaže da se od dana današnjeg kongresa daje 20%.

KONGRES JEDNOGLASNO USVAJA DA SE OD DANAS DAJE CENTRALNOJ UPRAVI 20%.

(Pokreće se sa ovim pitanje u poništenju kongresa u Splitu. U međusobnim raspravama dolazi do larme i mučne prepirke.)

Inž. Ž. Mitić: Ne dozvoljavam uopšte da se ovde vodi na kongresu neka diskusija o rešenju g. Ministra saobraćaja, jer to nije naša dužnost niti imate za to pravo. Pravo na rešenje g. Ministra saobraćaja ima samo Državni savet. Vi ste prošli svoju kompetenciju i izazvali ste me da moram da vam to uskratim i da vam skrenem pažnju da to nije vaše pravo. Zato vas molim govorite o svemu drugome, ali ne o rešenju g. Ministra saobraćaja M. S. Br. 22740/34. Ne dozvoljavam dakle nikakav više razgovor.

Predsjednik: Nije ovde bilo nikakvog prepiranja o tome rešenju. Rešenjem g. Ministra saobraćaja poništen je naš kongres u Splitu i mi smo došli na ovaj kongres da raspravljamo naše stvari.

Što se tiče dijurna, ja nalazim da se dijurne moraju isplaćivati kao što su se i dosad isplaćivale. Centrala jedne delegate, a oblasne uprave druge.

Objašnjava zatim da je 80 dana proveo lutajući, tj. tražeći načina da se reši ovaj spor koji najviše tangira nas, koji smo trošili svoj novac.

Kongres rešava: Da oni delegati koji su došli u Beograd po sporu da im dijurnu plati Centralna uprava.

(Razvija se diskusija oko pitanja Milana Markovića, delegata iz Skoplja oko isplate dijurne koje mu kao punomoćnom delegatu pripada se kongresa koji je održan 1927 godine.)

Ćiro Tasić: smatra da je ovaj kongres najviši forum i da rešenje po tome pitanju ima on da donese, a ne go-dišnje skupštine.

Lazar Filipović: predlaže da kongres donese rešenje da mu Centralna uprava ima da isplati polovinu te dijurne pošto je Marković i suviše zakasnio u svome potraživanju.

Predsjednik: napominje da bi to trebalo da se proveri kroz knjige da li je i kome licu od 1927 godine do danas isplaćena ta tražena suma.

Pa ako se konstatuje da mu se isplati, a ako je ko drugi naplatio već tu sumu — pošto je on pokazao punovažno punomoćje iz doba toga kongresa — to da se do-tično lice preda sudu.

Marko Marjanović ponavlja svoje već ranije postavljeno pitanje o zajmu od 30.000 dinara koji je tražila sara-jevska uprava i ponovo apeluje na kongres da po tome donese svoju odluku.

Predsjednik objašnjava ponovo da je sarajevska uprava tražila zajam od 30.000 dinara za zidanje svoga Doma koju bi sumu sarajevska uprava vratila Centrali u roku od dve godine. (Glasovi: Kako će se zvati taj Dom?)

Predsjednik: Dom udruženja ložaca državnih železnica i brodova. Da li odobravate da se izda ova pozajmica. Dajem na glasanje. (Žagor).

Andrija Teran: Pristajemo da se dađe ta pozajmica ali samo pod tim uslovom da se dobije odobrenje i od Ministarstva saobraćaja.

Predsjednik: Možemo da pitamo Ministarstvo saobraćaja da li odobrava zajam, pa ako ono odobri da se tek onda da zajam.

KONGRES JE JEDNOGLASNO USVOJIO PREDLOG SVOGA PRETSEDNIKA

(Glasovi: Da li bi taj Dom bio imovina Udruženja ili bi bio osnovan na nekim akcijama).

Marko Marjanović objašnjava da bi to bila čista imovina Udruženja i da tu nema nikakvih akcija.

Za ovim se pokreće pitanje o utaji 4.500 dinara, pa je kongres odlučio da se svi krivci predaju sudu.

Stojan Golar napominje kako je već iscrpljen dnevni red i kako se dolazi do najvažnijeg pitanja, pitanja rezolucije, to predlaže da rezolucija bude što kraća, jer ona koja je donesena u Splitu, ona je bila i suviše velika.

Pretsednik: Predlažem da svaka oblasna uprava izabere po jednoga člana i da sporazumno među sobom pretresu tekst rezolucije, koju ćemo da podnesemo g. Ministru saobraćaja.

Djurić predlaže da rezoluciju treba g. Ministru saobraćaja da odnesu Centralna uprava i pretседници oblasnih uprava.

Pretsednik objašnjava da g. Ministar saobraćaja prima samo sredom i petkom i da bi to bilo vrlo nezgodno.

Stevan Vujičić: Kako već ne mogu tu biti zbog ovoga primanja pretседnici oblasnih uprava, to predlažem da ode cela Centralna uprava kod g. Ministra saobraćaja u društvu sa dve oblasne uprave.

KONGRES JE USVOJIO OVAJ PREDLOG

Pretsednik prekida sednicu s tim da se nastavi u 2 sata posle podne da se sasluša tekst rezolucije.

(Sednica je prekinuta u 13 časova).

(nastavak u 2 sata posle podne)

Gospodo, nastavljamo rad! Mi smo jutros propustili da rešimo samo još jedno pitanje. Pitanja honorara pretседnicima oblasnih uprava, sekretarima i blagajnicima. Kako je kongres vrhovni forum, mi to imamo i da rešimo. Mi smo u Splitu to pitanje rešili i sada ima da ga ponovimo.

(Posle kraće diskusije i međusobnog objašnjavanja donosi se odluka).

Pretsednik saopštava: Za oblasnu upravu brođara Pretседnik 150.- dinara, blagajnik 100.- dinara i sekretar 100.- din.

Beogradska uprava: Pretседnik 200.- dinara, sekretar 150.- dinara, blagajnik 100.- dinara.

Za sarajevsku upravu svima po 300.- dinara, pretседniku, sekretaru i blagajniku.

Za zagrebačku upravu: Pretседnik 150.- dinara, blagajnik i sekretar po 100.- dinara.

Za Ljubljanu, smatraju da je to humano — kulturna ustanova i ne traže honorar. (Buran aplauz.)

Uprava u Subotici ne traži ništa. (Smeh. — Aplauz.)

KONGRES JE OVAJ PREDLOG USVOJIO.

Đurić iz Subotice: Ja sam slobodan da dam jednu izjavu. Ja smatram za dužnost da predložim g. inž. Mitića za počasnog člana naše organizacije. (Usklici: Živeo!)

Inž. Ž. Mitić: S obzirom na prošlost, ja vam se zahvaljujem i želim što se ne mogu primiti te počasti. (Žagor.)

Pretsednik: još jedno pitanje imamo da svršimo na ovome kongresu, a to je, gde ćemo držati naš idući kongres.

Kongres je odlučio da idući kongres bude u Sarajevu.

Kongres odlučuje još jedno pitanje: da svakome onome, koji učestvuje na kongresu pa bio taj delegat regulisan ili bio dnevničar pripada mu dijurina za ono vreme za koliko mu traje osustvo!

Pretsednik čita tekst rezolucije. (Vidi tekst kao prilog na kraju ovoga zapisnika).

Stevan Vujičić zahteva da se u rezoluciji doda da svaki službenik ima tri puta besplatnu kartu u godini. (kongres ovo usvaja).

Franja Virč moli da se u rezoluciju unese da se službenici-ložači posle svršenog svoga posla ne upotrebljavaju na druge radove. (Kongres usvaja ovu napomenu).

Stojan Golo: Mi smo ponudili g. ing. Mitiću mesto počasnog člana. G. Mitić nije hteo da se primi toga počasnog zvanja. Nalazim i smatram da se on svakako našao uvređen među nama ložačima. Ja mislim da treba da se nade taj gospodin koji je g. Mitića uvredio da mu se izvini.

Pretsednik: Meni kad neko nešto učini, ja to sam tražim, a ne da neko drugi traži, i nema prava da traži niko drugi nego samo dotični koji se smatra uvređenim.

Iug. Mitić: Neka se izjasni g. Stojan Golo da li je to bilo da je to traženo.

Pretsednik: Ko je to tražio?

Stojan Golo: Nije tražio niko. (Žagor.)

Pretsednik: Drugovi, sa ovim završavamo rad našega kongresa. Pošto pretседnik novoizabrane uprave nije ovde, ja smatram da kao prvi potpretседnik treba da učinim ono što je dužan on da učini. Mi treba sada da primimo dužnost od stare uprave, to ćemo odmah i učiniti.

Ja se zahvaljujem na izboru nove uprave i uveravam vas da će rad biti onakav kakav treba da bude i da se u buduće neće dešavati ono što se dosada dešavalo. (Usklici: Živeli, živeli!)

(Kongres zaključuje svoj rad u 16 i po časova).

NZ. Izveštavaju se članovi udruženja, da se ovaj Zapisnik nije štampao u poslednjim brojevima, zbog nagomilanog materijala, koji je morao ranije da se štampa.

Uredništvo.

Ugljevi Jugoslavije

Od Ing. M. Zdravkovića

Sagorevanje uglja na roštilju lokomotive

Tehnika vatrišta za sagorevanje uglja na roštilju lokomotive ne napreduje. Razlog je velika razlika između lokomotivskog i stabilnog kotla. Kod stabilnog kotla sa pokretnim roštiljem ne samo da se može dati, uduvanjem ispod roštilja, potrebna količina vazduha, već se može i svakoj zoni sagorevanja dati potrebna, odnosno različita, količina vazduha. Zidovi ložišta stabilnog kotla zadržavaju toplotu i pomažu paljenju, što kod lokomotivskog kotla nije slučaj. Zona sagorevanja je tačno određena kod stabilnog kotla, pa prema njoj i brzina roštilja; kod lokomotive to nije slučaj. ne zbog nemogućnosti konstrukcije, već zbog visokog i promenljivog opterećenja roštilja. Količina vlage u uglju

za stabilne kotlove može biti uvek konstantna, jer se sa stovarišta može izdvojiti količina potrebna za 24 časa, što je dovoljno za prosušivanje; dok se ugalj u tenderu lokotive izloži kiši i snegu, a uticaj vlage je veliki na toplotnu moć uglja. Na ložište lokomotive može se iz rezultata najnovijih ispitivanja ipak nešto primeniti, to je pogodnost sortimana i regulisanje vazdušne struje, u koliko je to moguće, da se izbegne lebdenje u vazduhu, dakle prekoračenje granične brzine vazduha, kao i uvođenje sekundarnog vazduha, naročito posle nabacivanja, što se vrlo retko čini.

Zbog velike brzine sagorevanja sloj vatre u ložištu nesme biti visok. Pri visokom sloju nastaje u donjem delu sloja zadržavanje toplote, što izaziva topljenje pepela. Istopljeni pepeo pravi „kolače“ koji sprečavanju prolaz vazduha. Slobodna površina roštilja se smanjuje kao i količina uglja koja treba na 1m² roštilja i čas da sagori, što smanjuje isparenje i rad mašine. Usled smanjene površine roštilja povećava se brzina vazduha kroz površinu roštilja nepokrivenu istopljenom šljakom. Povećanje brzine vazduha povećava brzinu sagorevanja i izaziva višu temperaturu, što može donekle pomoći ako su pokrivena mesta mala. Ako se kolač širi, povećana brzina vazduha prelazi graničnu brzinu i izaziva gubitke. Izbacivanje kolača iz ložišta izaziva gubitke usled hlađenja i izbačenog nesagorelog uglja.

Pojedini naši ugljevi imaju pepeo koji se topi pri visokoj temperaturi u ložištu, kada je rad kotla napregnut. Naročito se u ovome odlikuju liasni ugljevi i briketi radeni od istih. Pri pažljivom loženju može se izbeći topljenje pepela. Sloj vatre sa ovom vrstom uglja nesme biti debeo i ne sme se nabacati svež ugalj preko nesagorelog uglja u vatri. Ako se ovo učini, obrazuju se u sloju vatre nesagorela ostrvca i ispod njih nastaje topljenje pepela. Žaranje tamnih mesta mora biti površinsko.

Sloj vatre se mora udešavati prema vrsti uglja. Što više korisnih isparljivih materija u uglju, u toliko sloj vatre može biti tanji. Količina isparljivih materija u uglju ima izvesnih granica, pri biranju uglja za lokomotive. Zbog velike brzine sagorevanja uglja na roštilju lokomotive, ispuštanje gasova je naglo. Po nabacivanju svežeg uglja, a tada je najjače razvijanje gasova, temperatura u ložištu nije visoka, usled relativno hladnih zidova i nedovoljnog zračenja sloja na roštilju, pokrivenog svežim ugljem, usled čega isparene materije ne sagorevaju potpuno i odilaze pojedinačno kao nesagoreli gasovi kroz dimnjak.

Sam proces sagorevanja uglja na roštilju je prost. To je u stvari sagorevanje ugljenika kokovanog uglja sa kiseonikom iz vazduha. Nije tako prost proces sagorevanja uglja iznad roštilja, t. j. sagorevanje isparenih materija, naročito kod mrkih ugljeva koji obiluju u isparljivim materijalima. Stvarni su gubici pri sagorevanju iznad roštilja t. j. iznad ugljenog sloja na roštilju. Iznad roštilja sagoreva vodonik u vodu, razvijajući pri tome korisnih 29000 kkal; ugljenik u ugljen dioksid, razvijajući pri tome 8080 kkal; Za ovo je sagorevanje potrebna visoka temperatura i dovoljna količina vazduha. Potrebnu temperaturu u ložištu održava osnovni sloj, t. j. kokovani sloj uglja. Sloj mora biti tako odmeren i usijan da nabacani svež ugalj za najkraće vreme ispusti gasove i isti sagore. Nabacivanje nesme biti u velikim količinama da se sloj zaguši. Sekundarni se vazduh

mora upuštati da bi ispareni gasovi sagoreli, naročito pri jačem nabacivanju. Ložište treba da ima vatreni šamotski svod dovoljno visok i dugačak. Gasovi iz uglja imaju duži put, oni sa vazduhom ne struje direktno ka cevnom zidu već su primorani da duž usijanog šamotskog svoda prave duži obilazan put, na kome će sa kiseonikom iz vazduha sagoreti. Ugljovodonične se materije, pri visokoj temperaturi ispod svoda, rastvaraju i sagorevaju, izdvajajući ugljenik koji na dužem putu — prolazeći ispod svoda — nailazi na kiseonik iz vazduha i sagoreva. Na prednjem je delu ložišta uvek najtanji sloj i najveća količina priticajnog vazduha. Ovaj vazduh se kreće duž svoda i, izlazeći sa sagorelim gasovima, obrazuje vreo zastor između gornje ivice svoda i tavana peći i sprečava sekundarni vazduh da direktno odilazi već ga, zagrejanog, vraća i primorava da se meša sa još nesagorelim gasovima iz uglja.

Dobar osnovni sloj kokovanog uglja, odmereno na bacivanje svežeg uglja, dobar šamotski svod i pravilno uvođenje sekundarnog vazduha, glavni su uslovi za sagorevanje ugljenih gasova, dakle za proces sagorevanja iznad roštilja.

Iz rečenoga se vidi da u koliko ugalj ima više isparljivih korisnih materija, u toliko je proces sagorevanja iznad roštilja složeniji. Prema tome je za stalno opterećenje roštilja ekonomičnije sagorevati ugalj sa manje isparljivih materija, jer je i verovatnoća u gubicima manja. Pogodna je donja granica isparljivih delova 18%. Za stalno i potpuno opterećenje lokomotive pogodan je procenat isparljivih materija oko 20, što se može postići mešavinom masnih sa mršavim ugljevima. Ova je količina isparljivih materija pogodna i za promenljiva opterećenja, ako su kratka a nisu česta.

Ugalj sa više isparljivih materija može se upotrebiti za nedovoljno opterećene lokomotive, ako su mestimično i za kratko vreme i jače opterećene. U ovom slučaju brzina sagorevanja nije velika, isto tako i količina vazduha; nabacivanje svežeg uglja je u manjim količinama, pa je manja i količina gasova koje ugalj ispušta i mogućnost potpunog sagorevanja obezbeđena. U slučaju potrebe za pojačanim sagorevanjem, nabacana veća količina uglja, a usled pojačanosti rada lokomotive brži tok sagorevanja, daće potrebnu količinu toplote.

Roštilj je u ložištu lokomotive u veći slučajeva koso položen ka prednjem delu. Pri hodu lokomotive, a usled potresa, ugalj se kreće polako niz kosu ravan roštilja. Usled toga nabacivanje nije ravnomerno po celoj površini roštilja. Nabacivanje je u većoj količini uz zadnji zid ložišta i sa leve i desne strane zida. Srednji deo roštilja i dalje ka cevnom zidu dobija ugalj, usled potresa roštilja i dejstva konusa, sa već ispuštenim gasovima od nabacane količine uglja pozadi i sa strane ložišta, te nabacivanje nije potrebno, osim radi popravke sloja, u kom se slučaju na ovaj deo roštilja retko i tanko nabaca ugalj.

Na osnovu ranije iznetih rezultata ispitivanja, pogodnog sortimana uglja je od velikog uticaja na dobro sagorevanje. Step en klasiranja je veoma važan. Trajanje sagorevanja uglja u sloju zavisi od najvećeg zrna u jednom sortimanu. U rovnom uglju, u kome ima zrna od 15—80 mm, trajanje reakcije najvećeg i najmanjeg zrna veoma se razlikuje. Sitnija zrna su sagorela i pepeo već propao kroz roštilje, dok su krupna zrna tek u toku sagorevanja. U sloju

vatre se obrazuju levci kroz koje hladan vazduh nesmetano prolazi. Popunjavanjem levkova nabaca se svež ugalj na još krupno komade, koje je isпустило или još ispušta gasove, i na tim delovima sloja nastaje gušenje vatre. Usled velike razlike u zrnima rovnog uglja, a pri napregnutom sagorevanju, nastaje labilnost u stroju. Sitnija zrna ne odolevaju brzini vazduha, lebde nad slojem i izlaze sa gasovima nesagorela. Gubitci su veoma veliki ako ugalj ni malo ne bakuje. Kvašenjem takvog uglja umanjuju se donekle gubitci, ali se doprinosi novim gubicima usled isparavanja vode. Pitanje je da li je kvašenjem što pomoženo, jer se tačno veličina jednih i drugih gubitaka ne zna. U svakom slučaju kod rovnog uglja kvašenje odmaže, jer se kvasi i veliko komade a ne samo sitno — zrnasto — što je štetno.

Stepen klasiranja treba da je što veći. Odnos najmanjeg i najvećeg zrna treba da je 0, 5 i preko toga. Za naše železnice može se isporučiti komadni ugalj od 65—300 mm. Stepен класиранија је 0,21 што значи сортиман веома непогодан. Кокка је величине од 30—65 mm, stepен класиранија је 0,46, значи сортиман доста повољан. Орах је величине 15—30 mm, stepен класиранија 0,5, што значи повољан сортиман. Крулица је величине 5—15 mm, stepен класиранија 0,33, сортиман је неповољан. Прашина је величине зрна од 1—5 mm, stepен класиранија 0,2 mm, сортиман веома неповољан.

Upotreba sitnog uglja nije šteta zbog sitnih zrna, već zbog malog stepena класиранија u сортиману sitnog uglja. Kad bi se sitan ugalj mogao добити u сортиману 1—2 mm, 2—4 mm, 4—7 mm, 7—10 mm, 10—15 mm, корисно би се употребио на локомотиви нарочито код недовољно оптерећених локомотива и на пругама без великих и дугих успона.

Локомотива серије 389 сагори на роштилју, при оптерећењу од 483 тоне, просечно 0,23 kg uglja Дobre Среће u секунди (164 на квадратни метар роштилја и час). За ову количину uglja потребно је око 2,73 m³ ваздуха (за 50% већа количина од теоријске). Површина слободног роштилја је 1,4 m² за размак од 10 mm, према томе је брзина ваздуха кроз роштилје 1,9 m u секунди. Угалј Добра срећа је ситан и може се узети да слободна површина u слоју за пролаз ваздуха износи 20%, дакле 1 m², те је брзина ваздуха кроз слој 2,73 m u секунди. Ако се зрно uglja Дobre среће узме као кугла пречника 2 mm, то ће зауставни притисак ваздушне струје одржати равнотежу тежини зрна при брзини ваздуха од 7,8 m/сек. (за тежину uglja Дobre среће 1400 килограма са 20% pepela). Ако одбијемо испарљиве делове 30%, потребно је за усijано зрно кокса брзина ваздуха од 6,6 m u сек., па да зауставни притисак буде једнак тежини зрна. За зрно од 2 mm пречника, облика кугле, брзина ваздушне струје је мала да га покрене из слоја и као усijани кокс. За зрно uglja Дobre Среће од 5 mm, пречника зауставни је притисак једнак тежини тела, при брзини од 12,8 m/s, за усijани кокс при брзини 10,8 m/сек. Зрно од 5 mm ваздушна струја неће покренути из слоја. При великој брзини недовољно оптерећење локомотиве серије 389, на хоризонтални и малим успонима, притисак ваздуха је правиан и слој uglja ће мировати. Први поласку из станице и на великим успонима потрошња uglja је већа од просечне, па је потребна и већа количина ваздуха. Но да брзина ваздуха покрене зрно од 2 mm пречника, потребна је скоро 3 пута већа количина ваздуха од теоријске. Према томе са садањим оптереће-

њем локомотиве серије 389 неће се имати губитакa усled sitnog uglja, сем ако је смањена површина роштилја истопљеним pepelom, или слободна површина угљеног слоја, усled топлјиве шљакe или рдавог набацивања. Ситан каменити угалј може се употребити без бојазни на губитке усled одилажења sitnog uglja и кокса, сем у наведеном случају.

За зрно мркoг угља од 2 mm пречника зауставни је притисак једнак тежини зрна при брзини ваздуха од 6,6 mm u секунди, а за кокс (без 30% испарљивих делова) при брзини од 5,6 mm u секунди. При истом оптерећењу локомотиве серије 389 и за исти воз, утрошак угља је u секунди на роштилју 0,35 kg. а потребна количина ваздуха, по ранијем, 3,2 m³ u сек. Брзина ваздуха кроз угљени слој биће 3,2 m u сек, што значи да зрно при мало jačem напрезању неће одојети ваздушној струји. За зрно од 5 mm тежине одговара брзина ваздуха од 10,3 m/сек. а за кокoвано од 8,4 m/сек. што значи да ће зрно лежати u слоју стабилно¹).

Локомотива серије 1100, нормално оптерећена, потроши на роштилју u секунди 0,22 kg угља Дobre среће (на 1 m² роштилја и час 264 kg). Потребна количина ваздуха, по ранијем, износи 3,82 m³/сек. Слoбодна површина роштилја 1 m², те је брзина кроз роштилје 3,82. Ако је као и раније слободан простор за пролаз ваздуха кроз слој 20%, односно 0,6 m², то је брзина ваздуха кроз слој око 6,4 m/сек., дакле скоро гранична брзина ваздуха за кокoвано зрно од 2 mm пречника. При поласку из станице и на успонима биће слој ватре зрна од 5 mm пречника лабилан. При употреби мркoг угља биће зрно од 5 на ниже u слоју лабилно, јер брзина ваздуха пролази граничну брзину за зрно од 5 mm то јест 6,5 m/сек.

Питанје регулисања наших чланова

Да би Удружење могло обезбедити егзистенцију сваком члану тј. тражити пута и начина њиховог опстанка ложаца државних жељезница и бродова под старе дане када буду неспособни за ма какву нашу жељезничку и бродарску службу, Централна управа ће на ванредној седници, која ће се одржати на дан 6 и 7 фебруара 1936 године унети у резолуцију која се буде предавала надлежнима, да се и они в. д. ложаћи дневничари, који су прешли 38 година старости и не могу бити регулисани по Закону о држ. саобраћајном особљу обезбеде на тај начин, што ће се тражити одобрење да могу постати чланови Пензионог фонда по Правилнику о радницима саобраћајних установа наше жељезничке службе.

На овај начин даће се могућност сваком нашем члану, који је прешао 38 година старости и сада се не може регулисати, да може постати члан радничког Пензионог фонда, те тиме обезбеди под старе дане себе и своју породицу.

Овим одобрењем чланови би морали плаћати редовне улоге и поред њих и надоплату за све време за које им буде Пензион фонд признао ради плаћања.

¹ Видети II део: угалј Resava, где се говори о успелог проби са прашиастим угљем од 0—5 mm на локомотиви серије 389.

О даљем току рада по овој ствари и одобрењу известићемо чланство накнадно.

Предње се доставља ради знања.

25. I. 1936 године

у Београду

Управа удружења.

Персоналне ствари

У службеним новинама државних саобраћајних установа оштампано је следеће; у броју 2.

Регулисани:

Решењем Министра саобраћаја од 30 децембра 1936 године постављени су:

Стојановић Д. Живко, дневничар, за ложача зван. II категорије III гр. при ложионици Земун, Дирекције Београд.

(Г. д. бр. 138026) 35.

Трифунац М. Аркадије, дневничар, за ложача, зван. II кат. III групе при ложионици експозитури Вел. Ки-кинда Дирекције Суботица.

(Г. д. бр. 134552) 35.

ДИРЕКЦИЈЕ БЕОГРАД

Постављења и наименовања

Решењем Генералног директора од 16 децембра 1935 године унапређени су:

Званичници II категорије:

За ложача у II групу Хајн и Андреја, ложач зван. II кат. II групе;

За ложаче у II групу: Андрејић Ж. Добривоје, Анђелковић Ђ. Стојан, Аншић Ж. Велисав, Балан В. Владимир, Борош Н. Никола, Белић Ј. Јеремија, Биљак И. Изан, Вукић М. Драгомир, Дриновац М. Мато, Бурђевић Д. Светислав, Живановић Р. Винко, Ивановић А. Милоје, Изић Б. Љубомир, Јованчевић Д. Ранисав, Кајтана В. Рудолф, Марковић Н. Видоје, Пејовић Ђ. Боровоје, Перић Ј. Радоје, Петровић Ж. Бранко, Радивојевић М. Миодраг, Спасић С. Вучко, Стевановић М. Теодосије, Талевић С. Пане, Ћосић М. Милош, Ђелатовић М. Гвозден, ложачи зван. II кат. III групе;

ДИРЕКЦИЈЕ САРАЈЕВО

званичници II категорије

За ложаче у II групу Араповић С. Илија, Бовановић С. Драгушин, Цакић А. Бајро. Чечичац Т. Алекса, Чижек М. Маршин, Ђурчић Ј. Маршин, Ђуракић Р. Илија, Гргић Т. Илија, Харар С. Маријан, Хускић М. Смајо. Јакишић Ј. Иван, Јурица Т. Фрањо. Јурица П. Стојан, Карачић Л. Мирко, Косановић Р. Никола, Ловрић Б. Иван, Љољић Р. Марко, Марковић М. Паво, Матић — Принцић М. Филип, Малкић Н. Никола, Покрајчић Б. Душан, Прга М. Иван, Шкоро Л. Гојко, Шормаз Ј. Шипоро, Терзић Т. Милан, Тодоровић М. Петар, Томић — Михаљевић Л. Иван, Трављанин М. Дујо и Укропина С. Благоје, ложачи званичници II кат. III групе.

ДИРЕКЦИЈЕ СУБОТИЦА

званичници II категорије

За ложача у I групу Домић А. Јосип, ложач званичник II кат. II групе.

За ложача у II групу Дивковић А. Игњац, Рокса А. Иван и Трујић Т. Јован, ложачи званич. II кат. III групе.

22-I-1936 године

у Београду

Управа удружења

Београд

LOŽAČI!

Čitajte uputstva i stručnu literaturu jer se približuju ispiti.

Ложачи! Чувајте и јачајте своје удружење.

Власник за Удружење Ложача Државних Железница и Бродова Милош Ћосић, Прокоп 66 - Београд

Уредник: Инж. Боровоје Цветковић — Раковица, Крекова улица

За Штампарију „Полет“, Урош Јудић Београд, Змај од Ноћаја 5, Телефон 28-139.